

TALOUSARVIOALOITE 820/2005 vp

Määrärahan osoittaminen pitkäaikaistyöttö- mien eläke-edellytysten selvittämiseen

Eduskunnalle

Viidettä vuotta on tehty menestyksellisesti pitkäaikaistyöttömien kuntoutusmahdollisuuksien ja eläke-edellytysten selvittämistyötä, johon annettulla rahalla on ollut tarkoitus ostaa eläkepääätöksiin vaadittavia välttämättömiä tutkimuksia ja lääkärintodistuksia, joita terveyskeskukset eivät ehdi tehdä. Tarkoituksena on ollut selvittää useita vuosia työelämästä poissa olleiden todellinen työkunto ja elämäntilanne perusteellisilla kartoituksilla. Tässä työssä on tiivistetty työhallinnon, kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ja kuntoutustutkimuslaitosten yhteistyötä paikallisella tasolla, ja hyviä tuloksia on tästä jo saavutettu. Tätä yhteistyötä onneksi jatketaan ja tiivistetään tulevanakin vuonna. Ensimmäisten vuosien selvitystyön tulokset ovat olleet paljonpuhuvia: suuri osa eläke-edellytysten selvittämiseen mukaan päässeistä on todettu perusteellisissa tutkimuksissa työkyvyttömiksi. Näistä työkyvyttömistä ovat monet tämän kartoituksen jälkeen siirtyneet "eläkehakuputkeen", ensin sairausvakuutuksen päivärahalle ja sen jälkeen hakemaan eläkettä. Näin monen pitkäaikaistyöttömän vuosien piina — työn hakeminen ilman todellista työkykyä — on loppunut. Työkykykartoituksiin mukaan päässeistä osa on myös ammatillisen tai terveydellisen kuntoutuksen kautta pääsemässä mukaan työelämään, tosin usein melko pienten kuntouttavien askelten kautta.

Hyvää työtä on siis tehty, mutta paljon on vielä jäljellä. Arvioiden mukaan noin 15 prosenttia pitkäaikaistyöttömistä ei ole enää työllistettävissä tehokkaillaan tukitoimenpiteillä. Siksi hei-

dät tulee ohjata eläketurvan piiriin, mitä pikemmin sen parempi. Ensi vuoden talousarvioesityksessä on hyvä esitys siitä, että kaikkein ikääntyneimmät pitkäaikaistyöttömät päästettäisiin hakemuksesta eläkkeelle. Tämä on inhimillinen ratkaisu. Työttömiksi jää kuitenkin kymmeniä tuhansia työttömiä työnhakijoita, jotka eivät ilman kunnollista työkyvyn kartoittamista pääse omaehtoiseen työhön. Lisäksi on monta todellisesti työkyvyttöä, jotka on velvoitettu etsimään työtä ilman todellista työkykyä. Nykyisillä — onneksi täksi vuodeksi edes hieman kasvatetuilla resursseilla — eläke-edellytysten selvittämistoimenpiteillä menee vuosia etsiä nämä työkyvyttömät työnhakijat kortistosta. Jotain nopeampaa käytäntöä tähän toivoisi, sillä kaikki lisävuodet tuntuvat työkyvyttömistä pitkäaikaistyöttömistä lisärangaistuksilta.

Momentille esitetään ensi vuoden budjetissa 3 300 000 euron määrärahaa, jolla arvioidaan järjestettävän 6 000 työkunnan tutkimusta pitkäaikaistyöttömien eläke-edellytysten selvittämiseksi. Tätä määrää on nostettava ainakin 2 000:lla, jolloin lisämäärärahaa tälle momentille tarvitaan miljoonan euron verran.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 34.06.51 lisäyksenä 1 100 000 euroa pitkäaikaistyöttömien eläke-edellytysten selvittämiseen.

TAA 820/2005 vp — Leena Rauhala /kd

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Leena Rauhala /kd